

Nowe prawo antykorupcyjne na Ukrainie

Starając się o przyjęcie w poczet państw Unii Europejskiej Ukraina wprowadza restrykcyjne prawo antykorupcyjne. Poszczególne jego części weszły lub będą wchodzić w życie etapami, w czerwcu i grudniu 2013 roku oraz we wrześniu 2014 roku.

Nowa ustawa zawiera przepisy dotyczące:

odpowiedzialności karnej przedsiębiorstwa za przestępstwa korupcyjne, zarówno w odniesieniu do korupcji w sektorze prywatnym i publicznym;

przepadku mienia za niektóre przestępstwa korupcyjne;

ochrony demaskatorów, w tym zabraniające pracodawcy zwolnienie pracownika za doniesienie o korupcji urzędnikom państwowym;

ujawniania informacji o skorumpowanych urzędnikach i in. w krajowym rejestrze przestępców korupcyjnych;

sprecyzowania istniejących przepisów ułatwiających ściganie korupcji.

Odpowiedzialność karna przedsiębiorstw

Odpowiedzialność przedsiębiorstw jest oparta na zapisach Ustawy o Nowelizacji Niektórych Aktów Prawnych Ukrainy (związanych z wypełnieniem Planu Działań na rzecz Liberalizacji Wizowej Unii Europejskiej dla Ukrainy związanych z Odpowiedzialnością Osób Prawnych), które wejdą w życie we wrześniu 2014 roku. W szczególności nowe prawo przewiduje, że przedsiębiorstwa mogą ponosić odpowiedzialność karną, gdy ich oficjalni przedstawiciele:

oferują lub wręczają przedstawicielowi osoby prawnej prawa prywatnego nieuprawnione korzyści bezpośrednio lub za pośrednictwem osób trzecich w celu nakłonienia tego przedstawiciela do działania lub zaniechania, przez wykorzystanie jego wpływu na rzecz podmiotu oferującego lub wręczającego korzyść;

oferują lub wręczają nieuprawnione korzyści kontrolerom, notariuszom, egzaminatorom, ekspertom, sędziom izb gospodarczych lub innym osobom sprawującym funkcje publiczne, w celu nakłonienia do działania lub zaniechania, przez wykorzystanie ich wpływu na rzecz podmiotu oferującego lub wręczającego korzyść;

oferują lub wręczają bezpośrednio lub za pośrednictwem osób trzecich nieuprawnione korzyści funkcjonariuszowi publicznemu w celu nakłonienia funkcjonariusza publicznego do działania lub zaniechania, przez wykorzystanie jego wpływu na rzecz podmiotu oferującego lub wręczającego korzyść;

oferują lub wręczają nieuprawnione korzyści osobie, która obiecuje (lub godzi się) wywrzeć wpływ na decyzje osoby upoważnionej do wykonywania funkcji państwowych;

proponują wywrzeć wpływ na osobę upoważnioną do pełnienia funkcji publicznych w zamian za nieuprawnione korzyści lub otrzymują nieuprawnione korzyści w celu wywarcia wpływu na osobę upoważnioną do pełnienia funkcji publicznych.

Odpowiedzialność ponosi się w przypadku, gdy przestępstwo zostało popełnione w imieniu lub w interesie osoby prawnej określone jako czyn popełniony w celu (a) próby uzyskania nieuprawnionej korzyści dla osoby prawnej, (b) tworzenia warunków do otrzymania nieuprawnionych korzyści, (c) unikania odpowiedzialności (np. w przypadku wręczania łapówki w celu uniknięcia odpowiedzialności karnej).

Przepadek mienia

Konfiskata szczególna, czyli przepadek mienia, może być karą za niektóre przestępstwa związane z korupcją. Odnośne przepisy znajdują się w Ustawie o nowelizacji kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego Ukrainy (związanych z wypełnieniem Planu Działań na rzecz Liberalizacji Wizowej Unii Europejskiej dla Ukrainy) i wejdą w życie w grudniu 2013 roku.

W szczególności przepisy przewidują, że sąd może nakazać przepadek własności,

pieniędzy i innych rzeczy wartościowych, które zostały uzyskane w wyniku określonych przestępstw korupcyjnych lub które były wykorzystane lub miały być wykorzystane jako środek do popełnienia któregoś z poniższych przestępstw:

nadużycia władzy przez funkcjonariusza publicznego;

falszerstwa dokumentacji przez funkcjonariusza publicznego;

przyjęcie przez funkcjonariusza publicznego nienależnej korzyści dla siebie lub innej osoby za działanie lub zaniechanie związane z jego obowiązkami na rzecz wręczającego korzyść lub innej osoby;

bezpodstawnego wzbogacenia się funkcjonariusza publicznego;

proponowania lub wręczania nienależnych korzyści funkcjonariuszowi publicznemu lub innej osobie w celu nakłonienia funkcjonariusza publicznego do działania lub zaniechania w odniesieniu do jego obowiązków służbowych w celu uzyskania korzyści dla wręczającego lub innej osoby;

proponowania lub wręczania nienależnych korzyści osobie, która oferuje lub obiecuje (zgadza się) wywarcie wpływu na decyzję osoby lub innej określonej osobę (np. osoby wyznaczonej przez taką osobę do otrzymania łapówki w jej imieniu) upoważnionej do wykonywania funkcji publicznych;

uzyskania nienależnych korzyści w celu wywarcia wpływu na decyzję osoby „upoważnionej do wykonywania funkcji publicznych” lub przyjmowania nienależnych korzyści (dla siebie samego lub innej osoby) w celu wpłynięcia na decyzję podejmowaną przez osobę „upoważnioną do wykonywania funkcji publicznych”.

Prawo przewiduje, że specjalna konfiskata mienia może być zastosowana tylko w przypadku, kiedy zostanie stwierdzone sądownie, że strona, której środki pieniężne, własność lub inne rzeczy wartościowe mają zostać skonfiskowane, wiedziała lub powinna wiedzieć o ich nielegalnym pochodzeniu lub wykorzystaniu.

Ochrona sygnalistów

W celu zachęcenia do ujawniania korupcji nowe prawo zawiera przepisy zabraniające pracodawcy zwalniania, karania dyscyplinarnego pracownika lub zmuszania pracownika do dobrowolnego zakończenia stosunku pracy z powodu przekazania przez pracownika przekazania organom państwowym informacji o korupcji. Ten przepis jest zawarty w ustawie o nowelizacji niektórych aktów prawnych Ukrainy w związku z realizacją strategii antykorupcyjnej państwa (On the Amendment of Certain Legislative

Acts of Ukraine in Connection with the Realization of the State Anti-Corruption Policy) i wszedł w życie 9 czerwca 2013 roku.

Ujawnienie danych osoby popełniającej przestępstwo korupcyjne

Nowe prawo zawiera przepisy o obowiązku ujawniania w Jednolitym Rejestrze Krajowym (Unified State Register) niektórych informacji o osobach, które złamały ukraińskie prawo antykorupcyjne. Ich nazwiska mają też być publikowane na stronach ministerstwa sprawiedliwości. Udostępniane informacje powinny obejmować: nazwisko, miejsce pracy, rodzaj popełnionego przestępstwa i nałożoną za nie karę. Ten obowiązek jest zawarty w ustawie o nowelizacji niektórych aktów prawnych Ukrainy w związku z realizacją strategii antykorupcyjnej państwa.

Źródła:

<http://bakerxchange.com/rv/>

<http://www.lexology.com/library/detail.aspx>

<http://www.fcpablog.com/blog/2013/7/30/ukraine-enacts-sweeping-new-anti-corruption-legislation.html>

